

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391, Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865

Ügyszám: VJ/3/2020.

Iktatószám: VJ/3-61/2020.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. P. B. egyéni ügyvéd által képviselt **Global AQA Pty Ltd.** (Level 4, 44 Gwynne Street 3121 Cremorne, Victoria Australia), a **Glenwood Media Kft.** (1027 Budapest, Fő u. 73. 3. em. 313.) és a **Globoport Média Holding Kft.** (1027 Budapest, Fő u. 73. 3. em. 303.) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult VJ/3/2020. számú eljárásban előterjesztett, ideiglenes intézkedés elrendelését indítványozó VJ/3-55/2020. számú jelentés alapján meghozta az alábbi

végzést.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa kötelezi a Bongo elnevezésű, emelt díjas SMS elküldésével (magyar nyelven, illetve magyarországi fogyasztók számára) elérhető szolgáltatás haladéktalan, de legkésőbb a jelen végzés kézhezvételétől számított **három napon belüli** felfüggesztésére

- az Global AQA Pty Ltd.-t, valamint
- saját hálózataik és előfizetőik tekintetében
  - o a Magyar Telekom Nyrt.-t (1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.),
  - o a Telenor Magyarország Zrt.-t (2045 Törökbálint, Pannon út 1.) és
  - o a Vodafone Magyarország Zrt.-t (1096 Budapest, Lechner Ödön fasor 6.).

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Bongo elnevezésű szolgáltatás magyar nyelven, illetve magyarországi fogyasztóknak szóló reklámozásának haladéktalan, de legkésőbb a jelen végzés kézhezvételétől számított **öt napon belüli** felfüggesztésére, valamint a már közzétett (aktuálisan elérhető) reklámok elérhetőségének haladéktalan, de legkésőbb a jelen végzés kézhezvételétől számított öt napon belüli megszüntetésére kötelezi

- a Global AQA Pty Ltd.-t, valamint
- a következő vállalkozásokat az általuk kezelt/üzemeltetett/közvetített reklámeszközök/csatornák/véleményvezérek tekintetében:
  - o a Globoport Média Holding Kft.-t,
  - o a Winkler, Barna & Társai Ügyvédi Iroda (1012 Budapest, Logodi u. 30.) által képviselt P4R Digital Agency Kft.-t (1026 Budapest, Riadó u. 1-3.),
  - o a Social Guru Magyarország Kft.-t (1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 1.1. emelet 9.),
  - o a Star Network MCN Kft.-t (1097 Budapest, Vaskapu u. 20.),

- o a dr. Szür Zoltán ügyvéd (Szür Ügyvédi Iroda, 1122 Budapest, Csaba u. 34/b) által képviselt Google Ireland Ltd.-t (Gordon House, Barrow Street, Dublin 4, Írország),
- o a Facebook Ireland Ltd.-t (4 Grand Canal Square, Grand Canal Harbour, Dublin 2 Írország).

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa arra kötelezi a Global AQA Pty Ltd.-t, hogy a <https://askbongo.com/hu> weboldal nyitóoldalán haladéktalanul, de legkésőbb a jelen végzés kézhezvételétől számított **három napon belül** – a célcsoportra is tekintettel – közérthetően és legalább a szolgáltatás elérhetőségéről szóló információkkal azonos módon (kiemelten, azonos betűmérettel és grafikai megjelenítéssel) adjon tájékoztatást a szolgáltatás áráról, természetéről és az alapvető adatkezelési kérdésekről.

Az ideiglenes intézkedés keretében elrendelt kötelezések a jelen versenyfelügyeleti eljárást lezáró döntés meghozataláig szólnak.

E végzés ellen a közlésétől számított nyolc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap^[1] használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

végzést.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanács felhívja a fent nevezett eljárás alá vontakat, valamint a fentiekben felhívott további vállalkozásokat, hogy a jelen végzés közlését követő **nyolc napon belül** mutassák be a Gazdasági Versenyhivatal felé, hogy az ideiglenes intézkedésnek hogyan feleltek meg, mikor függesztették fel a szolgáltatás elérhetőségét, továbbá mely tartalmakat és mikor távolítottak el vagy függesztettek fel, illetve korlátozták az elérhetőségét.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanács felhívja a Global AQA Pty Ltd.-t, hogy a jelen végzés közlését követő **öt napon belül** mutassa be, hogy a <https://askbongo.com/hu> weboldal nyitóoldalát hogyan módosította.

Az adatszolgáltatásra kötelező végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I N D O K O L Á S

I.

Előzmények (ügyindítás és külön jelentés)

1. A Gazdasági Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárás indított 2020. február 6-án, mivel észlelte, hogy a Globoport Média Holding Kft. és a Glenwood Media Kft. a 2014. november 28-tól kezdődően vetített Középsuli című websorozatban több alkalommal a Global AQA Pty Ltd. Bongo elnevezésű szolgáltatását¹ népszerűsítő tartalmat jelenített meg ellenszolgáltatásért, de ez a tartalmakból (ideértve azok képi vagy akusztikus elemeit is) nem tűnik ki egyértelműen a fogyasztók számára. Ezzel az eljárás alá vont vállalkozások a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen

^[1] http://www.gvh.hu/data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

¹ Ask Bongo vagy Kérdezd Bongot! néven is ismert a szolgáltatás.

kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) mellékletének 11. pontjában foglalt magatartás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

2. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá a Középsuli című websorozat nyomán, hogy az eljárás alá vontak a fogyasztót valószínűsíthetően nem vagy nem megfelelően tájékoztatják a Bongo elnevezésű szolgáltatásra vonatkozó lényeges információkról, így például a szolgáltatás igénybevételével összefüggő díjról, a szolgáltatás igénybevétele során a szolgáltatás alapját képező adatok forrásáról, azok felhasználásáról. E magatartással az eljárás alá vont vállalkozások az Fttv. 7. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel valószínűsíthetően megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében rögzített tilalmat.
3. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá, hogy a Középsuli című websorozatban valószínűsíthetően gyermekeknek szóló közvetlen felszólítás jelenik meg a Bongo elnevezésű szolgáltatás igénybevételére vonatkozóan és ezzel az eljárás alá vontak az Fttv. mellékletének 28. pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
4. A Gazdasági Versenyhivatal valószínűsítette, hogy az eljárás alá vontak a Bongo elnevezésű szolgáltatást széles körben, más kommunikációs eszközökön (például a <https://askbongo.com/hu> honlapon, illetve véleményvezérek közreműködésével) is népszerűsítik, így a versenyfelügyeleti eljárás kiterjed valamennyi olyan kereskedelmi gyakorlat vizsgálatára, amely a magyar fogyasztók irányába a Bongo szolgáltatást népszerűsíti 2014. november 28-tól kezdődően.
5. A vizsgálat 2020. március 23-án kelt VJ/3-55/2020. számú, a Tpv. 71. § (3) bekezdésének c) pontja szerinti külön jelentését a Versenytanács elé azzal terjesztette fel, hogy az eljáró versenytanács a Tpv. 72/A. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az eljárást lezáró döntés közléséig tiltsa el a Global AQA Pty Ltd.-t a Bongo elnevezésű szolgáltatás nyújtásától. A külön jelentés (amely azt is rögzítette, hogy a tényállás feltárása folyamatban van, illetve további eljárási cselekményekre is sor kerülhet) részletesen ismerteti a feltárt információkat, tényeket, valamint bemutatja a vizsgálat álláspontja szerint releváns körülményeket, a valószínűsített jogsértéseket alátámasztó előzményeket, illetve megállapításokat, megindokolja az ideiglenes intézkedéssel elérendő célokat, továbbá a figyelembeveendő körülményeket, különös tekintettel az alábbiakra:
  - az ideiglenes intézkedés célja, hogy a fogyasztókat további kár ne érje az eljárást lezáró döntés meghozataláig, azzal, hogy megszűnik a feltárt kereskedelmi gyakorlatok által – valószínűsíthetően – megvalósított jogsértő állapot a Bongo szolgáltatással összefüggésben,
  - a Középsuli websorozat nézettsége folyamatosan növekszik, ahogyan folyamatosan nő a Bongo szolgáltatást népszerűsítő véleményvezéreknek száma is, továbbá a hírközlési szolgáltatók által megküldött adatok alapján számos fogyasztó veszi igénybe a Bongo szolgáltatást, ezért az újabb fogyasztói sérelmek megelőzése érdekében halaszthatatlanul szükséges a fellépés,
  - a magatartás további folytatásának ideiglenes intézkedés keretei között történő megtiltása nem minősül aránytalan intézkedésnek, mivel már az angol Phonepaid Services Authority, az Egyesült Királyság emelt díjas telefonos szolgáltatásait szabályozó és ellenőrző hatóság megállapította a Bongo szolgáltatással kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk jogsértő jellegét, valamint az osztrák ombudsman is közleményben hívta fel a figyelmet a Bongo szolgáltatás veszélyeire (így a Global AQA Pty Ltd. bár régóta ismeri az azonosított problémákat, mégsem változtatott magatartásán),
  - az ideiglenes intézkedés elrendelése arányban áll a fogyasztóknál – a Bongo szolgáltatás igénybevételével – jelentkező károkkal, valamint alkalmas arra, hogy a Bongo szolgáltatás további igénybevételével esetlegesen jövőben keletkező károkat megakadályozza, figyelemmel

arra is, hogy a kisgyermekes szülők csak később szembesülnek a Bongo szolgáltatás igénybevételéből származó magas költségekkel, hiszen sok esetben nem tudnak magáról a szolgáltatás igénybevételéről sem,

- 2020. január 22-én a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság ideiglenes intézkedést elrendelő végzésében (CD/1805 3/2020. számú végzés) kötelezte a Magyar Telekom Nyrt.-t arra, hogy az 16066 emelt díjas díjkorlátos rövid számhoz kapcsolódó számhasználói jogosultságot függessze fel, mely végzésnek eleget téve, a Telekom 2020. január 24-én felfüggesztette a számhasználói jogosultságot, ezen időponttól kezdődően nem érhető el az emelt díjas hívószámon a Bongo szolgáltatás.²

II.

Jogi háttér

6. Az Fttv. 1. § (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.
7. Az Fttv. 2. § f) pontja szerint reklám a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvényben ekként meghatározott fogalom. A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 3. § d) pontja szerint gazdasági reklám (vagy röviden reklám) az olyan közlés, tájékoztatás, illetve megjelenítési mód, amely valamely birtokba vehető forgalomképes ingó dolog, szolgáltatás, ingatlan, vagyoni értékű jog értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás neve, megjelölése, tevékenysége népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányul.
8. Az Fttv. 2. § g) pontja szerint a vásárlásra felhívás a kereskedelmi kommunikációban az áru jellemzőinek és árának, illetve díjának feltüntetése az alkalmazott kommunikációs eszköznek megfelelően olyan módon, hogy ezáltal lehetővé válik a fogyasztó számára az áru megvétele, illetve igénybevétele.
9. Az Fttv. 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.
10. Az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely
  - a) - figyelembe véve valamennyi tényszerű körülményt, továbbá a kommunikáció eszközének korlátait - az adott helyzetben a fogyasztó tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges és ezért jelentős információt elhallgat, elrejt, vagy azt homályos, érthetetlen, félreérthető vagy időszerűtlen módon bocsátja rendelkezésre, vagy nem nevezi meg az adott kereskedelmi gyakorlat kereskedelmi célját, amennyiben az a körülményekből nem derül ki, és
  - b) ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára kényszeríti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas (a továbbiakban: megtévesztő mulasztás).

---

² VJ/3-18/2020. 1. pont. A vizsgált honlapon jelenleg a következő tájékoztatás található az apró betűben: „A szolgáltatás átmenetileg nem elérhető a Telekom hálózatán”. A rendelkezésre álló információk alapján a szolgáltatás mindhárom, a jelen végzés rendelkező részében nevesített mobilszolgáltató hálózatán elérhető, illetve elérhető volt emelt díjas SMS küldésével.

11. Az Fttv. 7. § (2) bekezdése szerint ha a kommunikáció eszköze térbeli vagy időbeli korlátokat támaszt, ezeket az akadályokat és minden olyan intézkedést, amelyet a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója annak érdekében tett, hogy az információt más módon eljuttassa a fogyasztókhoz, figyelembe kell venni annak megítélésénél, hogy fennállt-e megtévesztő mulasztás.
12. Az Fttv. 7. § (5) bekezdése értelmében vásárlásra felhívás esetén jelentős információ:
  - a) az áru lényeges jellemzői, az alkalmazott kommunikációs eszköznek megfelelő mértékben,
  - b) a vállalkozás neve és címe azonosításra alkalmas módon, illetve annak a vállalkozásnak az azonosításra alkalmas neve és címe, amelynek a javára a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója eljár,
  - c) az általános forgalmi adót és egyéb kötelező terheket is magában foglaló ár, illetve díj vagy - amennyiben az áru jellegéből adódóan az árat, illetve díjat nem lehet ésszerűen előre megállapítani - az ár, illetve díj megállapításának módja, valamint az összes járulékos költség, így különösen fuvardíj, szállítási vagy postaköltség, illetve amennyiben e költségeket nem lehet ésszerűen előre megállapítani, annak feltüntetése, hogy ilyen további költségek merülhetnek fel,
  - d) a fizetés, szállítás és teljesítés feltételei, valamint a panaszok kezelésének módja, amennyiben ezek eltérnek a szakmai gondosság követelményeitől,
  - e) olyan szerződések esetében, amelyek tekintetében jogszabály elállási jogot biztosít a fogyasztónak, az erre való utalás.
13. Az Fttv. mellékletének 11. pontja szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül az írott vagy elektronikus médiában szerkesztői tartalom használata az áru értékesítésének vagy más módon történő igénybevitelének előmozdítására úgy, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből (szerkesztői tartalomnak álcázott reklám).
14. Az Fttv. melléklet 28. pontja szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat reklámban gyermekkorúak közvetlen felszólítása a reklámozott áru megvételére, illetve igénybevitelére vagy arra, hogy győzzék meg szüleiket vagy más felnőttet, hogy vásárolja meg számukra a reklámozott árut.
15. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdése szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszekenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.
16. Az Fttv. 9. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.
17. Az Fttv. 9. § (3) bekezdése értelmében a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló

gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.

18. Az Fttv. 18. § szerint ha a jogsértésért felelős vállalkozás a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot közreműködő személy igénybevételével valósítja meg [9. § (2) bek.], és a jogsértést az eljáró hatóság határozatában megállapított határidőben nem szünteti meg, az eljáró hatóság kivételesen a közreműködő személyt külön határozatban kötelezheti az eredeti határozatnak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megszüntetésére irányuló része végrehajtására, feltéve, hogy a jogsértés másként nem szüntethető meg, és az eredeti határozatot a közreműködő személlyel is közölték.
19. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
20. Az Fttv. 11. § (1) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak:
  - a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
  - b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
21. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja szerint a Gazdasági Versenyhivatalnak a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárására – az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel – a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
22. A Tpv. 46. § (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpv.-ben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban akkor kell alkalmazni, ha azt a Tpv. kifejezetten előírja.
23. A Tpv. 46. § (2) bekezdésének i) pontja alapján a határozatra és végzésre, a döntés véglegességére, kijavítására és kiegészítésére az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Ákr. 80. §-a (1) bekezdése szerint a hatóság - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntések végzések.
24. A Tpv. 71. § (3) bekezdésének c) pontja alapján a vizsgáló indokolt esetben a vizsgálat lezárását megelőzően, külön jelentésben is tehet indítványt ideiglenes intézkedés elrendelésére.
25. A Tpv. 72/A. § (1) bekezdésének a) pontja alapján az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján ideiglenes intézkedéssel megtilthatja a valószínűsíthetően jogsértő magatartás további folytatását, illetve elrendelheti a valószínűsíthetően jogsértő állapot megszüntetését, ha erre – az érdekeltek jogi vagy gazdasági érdekeinek védelméhez, valamint a gazdasági verseny kialakulásának, fenntartásának vagy fejlesztésének veszélyeztetése miatt – halaszthatatlanul szükség van.
26. A Tpv. 72/A. § (3) bekezdése szerint az ideiglenes intézkedést elrendelő végzés ellen önálló jogorvoslatnak van helye. Az ideiglenes intézkedést elrendelő végzést az eljáró versenytanács hivatalból jogszabálysértés hiányában is módosíthatja vagy visszavonhatja, ha az elrendelésére okot adó körülményekben bekövetkező változás azt indokolja.
27. A Tpv. 64/B. § (1) és (3) bekezdése alapján az eljáró versenytanács felhívására az ügyfél köteles közölni a tényállás tisztázásához, illetve az eljárás eredményes lefolytatásához szükséges adatot,

ideértve a személyes és – ha az érintett adat védelmét szabályozó törvény azt nem zárja ki – a védett adatot is, azzal, hogy az ügyfél jogsértést beismerő nyilatkozatot nem köteles tenni, azonban az egyéb, rá nézve terhelő bizonyíték rendelkezésre bocsátását, adat, irat szolgáltatását nem tagadhatja meg.

28. A Tpv. 64/B. § (6) bekezdése alapján az eljáró versenytanács a tényállás tisztázásához, illetve az eljárás eredményes lefolytatásához szükséges körben és mértékben bármely személyt vagy szervezetet megkereshet felvilágosítás adása, a vizsgálat tárgyával összefüggő adat, irat szolgáltatása érdekében. A megkeresett iratbetekintési jogára és költségeire, valamint - természetes személy esetén - az adatszolgáltatásra vonatkozó felhívás megtagadására, a szolgáltatott adat, irat bizonyítékként felhasználhatóságára, a nyelvhasználatra, a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zártan kezelésére, továbbá az ügy elintézéséből való kizárására a tanúra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
29. A Tpv. 48. § (2) bekezdése értelmében a Versenytanács döntéseit a Versenytanács elnöke által a Versenytanács szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint a Versenytanács tagjai közül kijelölt háromtagú vagy öttagú tanácsban eljárva hozza meg azzal, hogy az eljáró versenytanács előadó versenytanácsstagként kijelölt tagja egyedül eljárva is meghozhatja az olyan végzést, amely ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye és megteheti a szükséges egyéb intézkedéseket.
30. A Tpv. 80/I. §-a alapján a jogorvoslatra a Tpv. XII. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az Ákr. 112. §-a alapján a hatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.

III.

Az ideiglenes intézkedést megalapozó körülmények és tényezők

III.1. A vizsgálat iránya

31. A versenyfelügyeleti eljárás alapvetően három magatartás vizsgálatára indult, három jogalapon (Fttv. mellékletének 11. és 28. pontjai, illetve az Fttv. 7. §-a szerinti tényállás), azaz három típusú jogsértést (lásd a jelen végzés 1-3. pontjait) valószínűsített a vizsgálat. Az ideiglenes intézkedést indítványozó külön jelentés is mindhárom jogsértést valószínűsíti és azok valószínűsítése kapcsán releváns tényeket és következtetéseket is részletesen bemutatja.
32. Az eljáró versenytanács álláspontja azonban az, hogy akár egyetlen jogsértés valószínűsítése is megalapozhat ideiglenes intézkedést, így nem tartotta indokoltnak, hogy mindhárom vizsgálati irányt értékelje, hanem a legáltalánosabb, a legtöbb fogyasztót (legszélesebb fogyasztói kört) érintő és potenciálisan a legnagyobb közvetlen sérelemmel (kárral) járó – az Fttv. 7. §-ában foglalt tényállás megvalósításával történő – jogsértés valószínűsítését tekintette csak át.
33. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyanis az Fttv. 7. §-ának megvalósítása kapcsán vizsgált azon gyakorlat, hogy egyes eszközökön nem vagy kevésbé észlelhetően, érthetően jelennek meg a szolgáltatás alapvető, lényeges jellemzői (így pl. az ára, illetve esetleges további várható költsége, a szolgáltatás működése, konstrukciója, a megadott adatok kezelésének módja, a szerződéses viszonyok egyes jellemzői) jelentős mértékben és súllyal alkalmas lehet a fogyasztói ügyleti döntések torzítására – miközben a szolgáltatás további informálódás nélkül igénybe vehető pusztán a reklámokban megadott telefonszám alapján, továbbá amely szolgáltatásnak a célcsoportjában alapvetően a gyerekek, így a szolgáltatás igénybevételét tekintve sérülékeny fogyasztók tartoznak.

III.2. Az érintett szolgáltatás

34. Figyelemmel arra, hogy az ideiglenes intézkedés célja a (további) fogyasztói és piaci károk, kockázatok csökkentése, megelőzése, illetve a vizsgálati szak még nem zárult le, így az eljáró versenytanács nem tartja indokoltnak a tényállás részletes bemutatását, csak a legfontosabb körülményeket, szempontokat és információkat emeli ki, amelyek értékelése szükséges az ideiglenes intézkedés megalapozottságához.
35. A jelen ügyben érintett szolgáltatás egy szórakozási célú, élmény alapú „játék”, a fogyasztó egy emelt díjas SMS-ért és néhány személyes adatáért (telefonszám, név, lakóhely) cserébe válasz-SMS-t kap az általa feltett kérdésre. A kereskedelmi gyakorlat tartalma alapján a feltett kérdések jellemzően magánéletre, barátokkal való kapcsolatra, szerelemre, pletykákra, jövőre irányulnak. A szolgáltatásra az eljáró versenytanács a továbbiakban is egységesen a Bongo elnevezést fogja használni.
36. A www.askbongo.com weboldalon fellelhető adatok alapján a Bongo szolgáltatás lényege, hogy amennyiben a felhasználó feltesz egy kérdést SMS-ben (a kérdés jellege bármilyen lehet), arra egy percen belül válasz érkezik. Egy – megküldött – SMS díja 508 Ft, és az SMS-nek tartalmaznia kell a kérdésen túl egy teljes nevet és egy várost is.
37. A jelen versenyfelügyeleti eljárást megalapozó piaci jelzésen túl a vizsgálat több tucatnyi fogyasztói jelzést, panasz és kifogást tárt fel (VJ/3-23/2020. számú irat) a Bongo szolgáltatás kapcsán, továbbá bemutatta az angol Phonepaid Services Authority, az Egyesült Királyság emelt díjas telefonos szolgáltatásait szabályozó és ellenőrző hatóság döntését helybenhagyó, 2014. március 6-án kelt ítéletet, amelyben a bíróság elmarasztalta a Bongo Operations Pty Ltd. társaságot a Bongo SMS szolgáltatással kapcsolatban. A döntés szerint 2013. június 5. és 2014. január 3. között 67 fogyasztói panasz érkezett a hatósághoz a szolgáltatással kapcsolatban. A panaszok javarészt a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek szüleitől származtak, és arról számoltak be, hogy a gyerekek mit sem sejtve a szolgáltatás rendkívül magas díjáról, üzenetet küldtek a megadott számra. A hatóság és a bíróság nem találta megfelelőnek a szolgáltatás igénybevételére buzdító felhívások megjelenítését az ártájékoztató tekintetében. A társaságot 70 000 font bírság megfizetésére kötelezték, valamint arra, hogy valamennyi panaszos részére, aki panaszával a társasághoz fordult, térítse meg a kiszámlázott díjat.³
38. Az osztrák ombudsman tájékoztató anyagban hívta fel⁴ a fiatal fogyasztók, és azok szüleinek figyelmét a Bongo-jelenségre, arra, hogy a fiatalok hatalmas árat fizetnek a szolgáltatás igénybevételéért cserébe, mert ha egy Instagram profil privát módban is van, a regisztrált fiók így is megtudhatja a profilnevét, a hozzátartozó valódi nevet és esetlegesen már a személy profilképét is láthatja. Amennyiben pedig egy Instagram profil nyilvános, akkor még könnyebb a személyről információkat szerezni. A posztolt képek információkat árulnak el az iskoláról, lakóhelyről, baráti körről, amely alapján a Bongo egyszerűen személyes válaszokat adhat a feltett kérdésekre. Információik szerint a Bongo fiókok csak azon az Instagram oldalon kutatnak, ahonnan az eredeti kérdés érkezett.

III.3. A feltárt kereskedelmi gyakorlatok és azok általános jellemzői

39. A vizsgálat különböző eljárási lépéseket tett a kereskedelmi gyakorlatok feltárása érdekében. A rendelkezésre álló (az eljárás alá vontaktól és más piaci szereplőktől származó) információk alapján a Bongo szolgáltatást
- a Középsuli című websorozat három epizódjában,⁵

³<https://psauthority.org.uk/for-business/adjudications/2014/3/bongo-operations-pty-ltd-28374-track-2-49c754ef-529a-e311-8747-00155d052149>

⁴<https://www.saferinternet.at/news-detail/was-hinter-dem-instagram-phaenomen-bongo-weiss-alles-steht>

⁵ VJ/3-12/2020. számú irat

- több tucatnyi (a Social Guru Magyarország Kft. ⁶, a P4R Digital Agency Kft. ⁷, a Star Network MCN Kft. ⁸ ügynökségek által közvetített) véleményvezér (főleg Instagram) posztjában vagy (YouTube csatornán közzétett) videójában, továbbá
- YouTube-on és Snapchaten, valamint Facebookon és Instagramon megjelent reklámokban népszerűsítették.

40. Egyes kereskedelmi gyakorlatok pl. az alábbi módon reklámozzák a szolgáltatást:

**KÜLDÉS
MEGCSALÁS + TELJES NÉV + VÁROS
A 16066 SZÁMRA**

41. A rendelkezésre álló reklámokkal és egyéb kereskedelmi gyakorlatokkal kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy azok kiemelten tartalmazták a szolgáltatás nevét, a hívószámot, és azt a formátumot, amilyen jellegű üzenetet kell SMS-ben elküldeni a szolgáltatónak (azaz az igénybevétel módját, így a szolgáltatás minden további tájékozódás, illetve szükséges lépés nélkül igénybe vehető). Egyes eszközökön apró betűvel, illetve rövid ideig az is látható, hogy 508 Ft (minden) üzenet. Egyetlen eszköz sem tartalmazza azonban a szolgáltatás működésének jellemzőit, a szerződéses kötelezettségeket, az adatok felhasználásának, hasznosításának módját, továbbá a Bongo szolgáltatás üzleti modelljére sem utal semmi.

42. A szolgáltatás honlapjára (<https://askbongo.com/hu/>) lépve a következő figyelmeztetés olvasható a nyitóoldalon:

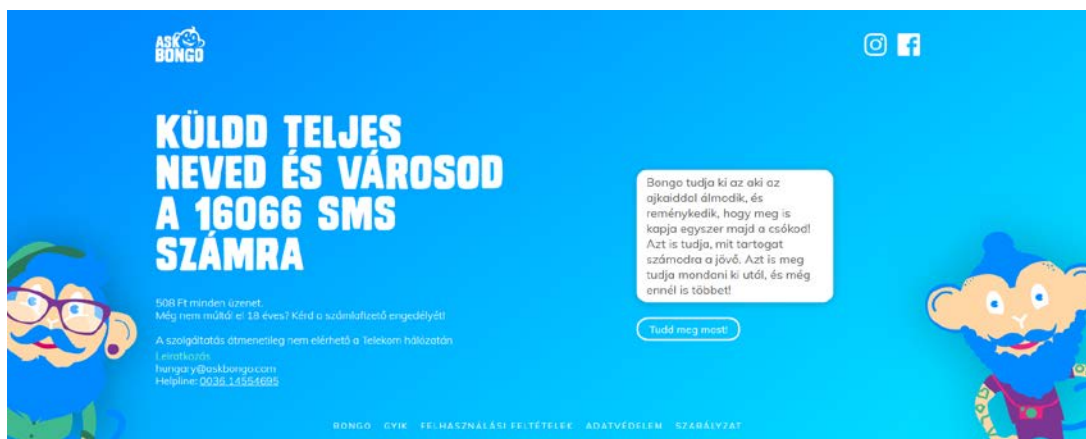
⁶ VJ/3-24 /2020. számú irat

⁷ VJ/3-27/2020. számú irat excel tábla melléklete

⁸ VJ/3-32/2020. számú irat mellékletei

43. A fenti tájékoztatás tudomásulvételét követően a fogyasztó a következő oldalra jut:

44. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy kereskedelmi gyakorlatnak minősülhet a szolgáltatótól kapott válasz- vagy egyéb tartalmú SMS is. Bár a válasz-SMS-ek és az egyéb üzenetek mintázatának vagy sablonos tartalmának a feltárására a versenyfelügyeleti eljárásban eddig nem került sor, de a rendelkezésre álló adatok, fogyasztói jelzések⁹ alapján valószínűsíthető, hogy egyes fogyasztók akkor is kaptak – ekként kereskedelmi gyakorlatnak minősülő – üzenetet, amikor maguk nem küldtek SMS-t a szolgáltatónak az adott emelt díjas számról, továbbá egyes kereskedelmi gyakorlatokban megjelenített SMS-ek tartalmából is arra lehet következtetni, hogy azok alkalmasak lehettek a szolgáltatás promotálására, újbóli igénybevételének ösztönzésére (lásd pl. a Középsuli című websorozat 28. epizódját,¹⁰ amely szerint az SMS szövege így végződik: „De először egy különleges tudást kell megszereznie, és Bongonak van pár tippje, mi az.”)

III.4. Hatály és hatáskör kérdése

45. A feltárt gyakorlatra az Fttv. rendelkezései alkalmazandók tekintettel arra, hogy az alkalmazott tájékoztatások gazdasági reklámnak minősülnek, melyek az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy fogyasztóknak szólnak.
46. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
47. Az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedt voltát a fent bemutatott csatornák sokfélesége mellett a Global AQA Pty Ltd. marketing tervei és kampányköltségei (lásd a VJ/3-26/2020. számú

⁹ VJ/3-23/2020. számú irat

¹⁰ VJ/3-12/2020. számú irat

irat 3-5. mellékleteit) és a hírközlési szolgáltatók forgalmi adatokra vonatkozó közlései is alátámasztják, így az Fttv. 11. § (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel egyértelműen megállapítható a verseny érdemi érintettsége és így a Gazdasági Versenyhivatal hatásköre.

48. A Gazdasági Versenyhivatal illetékességét a Tpv. 45. § állapítja meg.

III.5. Az érintett vállalkozások és a felelősség kérdése

49. Az Fttv. rendelkezéseinek megsértése esetén akár több vállalkozás felelőssége is megállapítható, azzal, hogy az Fttv. az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának, mivel az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

50. Ugyanakkor az Fttv. 9. § (3) bekezdése azt mondja ki, hogy a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Erre való figyelemmel egyes, a kereskedelmi gyakorlat létrehozásában és közvetítésében közreműködő vállalkozások felelőssége is megállapítható bizonyos feltételek fennállta esetén. Ebben a körben utal az eljáró versenytanács az Fttv. 18. §-ára, mely rögzíti, hogy kivételesen – ha a jogsértést másként nem lehet megszüntetni és az eredeti határozatot a közreműködővel is közölték – a közreműködőt is lehet kötelezni külön határozatban az eredeti határozatnak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megszüntetésére irányuló része végrehajtására. Az eljáró versenytanács szerint a fentiekre tekintettel az eljárás alá vontak felelőssége mindenképpen megállapítható (bevétel, illetve a közreműködés jellege alapján), azonban az sem zárható ki, hogy további piaci szereplők felelőssége is megállapítható lenne – a jelen végzés azonban nem célozza a (további) felelős vállalkozások körének meghatározását, hiszen az ideiglenes intézkedés célja a folyamatban levő magatartás – haladéktalan - megszüntetése, felfüggesztése a további károk és egyéb fogyasztói sérelmek megelőzése érdekében, így a kötelezéssel célzott vállalkozások eljárás alá vonti és így felelősi minősége nem releváns, bármely olyan vállalkozás kötelezhető – ideiglenesen – a valószínűsíthető jogsértő magatartás megszüntetésére/felfüggesztésére, akitől hatékony, célorientált megoldás várható.

51. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy ideiglenes intézkedés ellen jogorvoslattal bármely kötelezett élhet, azonban nincs helye jogorvoslatnak a szintén bármely vállalkozást kötelező adatkérés ellen. A nem eljárás alá vont, az Fttv. 9. § (2) bekezdése szerinti közreműködőkkel ellentétben az eljárás alá vontakkal szemben a versenyfelügyeleti eljárást lezáró majdani határozat többféle kötelezettséget is előírhat a jogsértő magatartás további folytatásának megtiltásán túl, így pl. bírság megfizetésére, kötelezettségként előírt magatartás tanúsítására vagy helyreigazító nyilatkozat közzétételére kötelezheti őket.

52. Az eljáró versenytanács szerint az ideiglenes intézkedés különleges és kivételes beavatkozás, amely céljára tekintettel „időben előre hozza” a megfelelő jogi garanciák és feltételek mellett a határozatban előírható – a jogsértő magatartás megszüntetésére, korrekciójára vonatkozó – kötelezést, ahogyan szintén „időben előre hozhatja” az Fttv. 18. §-a szerinti, közreműködőre vonatkozó, külön határozattal való kötelezést a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megszüntetésére.

III.6. Az érintett fogyasztói kör sérülékeny volta

53. Az eljáró versenytanács határozott álláspontja, hogy a szolgáltatás jellege és a kereskedelmi gyakorlat csatornái, tartalma alapján is megállapíthatóan a vizsgálat alatt érintett termék és a feltárt

reklámeszközök célcsoportját kiskorúak, elsősorban kiskamaszok és kamaszok alkotják. A célcsoportot többek között az alábbiak támasztják alá:

- a Bongo szolgáltatást népszerűsítő kereskedelmi kommunikációkból látható, hogy a tinédzsereket érintő, érdeklő témákkal (szerelem, randi, titok, ex, féltékenység, jövő) foglalkozik,
- a Középsuli című websorozat a tinédzserek mindennapjait mutatja be,
- az alkalmazott véleményvezérek is fiatalok, akiket kiskorúak követnek,
- a reklámokban megjelenő vizuális elemek (lásd pl. a 43. pontot) is a gyerekek figyelmének a felkeltésére alkalmasak,
- a kommunikációk megszövegezése, nyelvezete is egyszerű, könnyen érthető, így könnyen befogadható a kiskamaszok számára is, amire példa a <https://askbongo.com/hu/> weboldalon megjelenített „Kicsoda Bongo” fül alatt található szöveg is:

„Bongo egy pajkos, vicces, szuperintelligens majom. A Borneo vidék esőerdeiben született, és miután a szuperintelligencia korai jeleit mutatta (el tudta mondani az ABC-t. Visszafelé. 100 különböző nyelven. 1 hónapos korában), Bongo elhatározta, hogy felfedezi a világot. ... Bongo arra is használja szupererejét, hogy a szerelmeseknek, és a celebeknek is segít pletykákat gyártani. Rendelkezik azzal a hihetetlen képességgel, hogy bárkiről, bármilyen infót előszedjen! És persze szó szerint bármilyen kérdésre tud válaszolni: kvíz, időjárás, buszmenetrendek, házi feladatok... mindenre!”

54. Ezen korosztály nem pusztán nyitott a játékos felhívásokra, a magánéleti kérdésekkel kapcsolatos megerősítésekre, a pletykákra, hanem egyben tapasztalatlan is az emelt díjas szolgáltatásokkal, általában a szerződéses kötelemekkel (pl. szolgáltatás lemondása), illetve az adatvédelmi kérdésekkel, kockázatokkal kapcsolatban. A Bongo játék jellege miatt továbbá teljesen életszerűtlen, hogy felnőttektől, szüleiktől kérnék a gyerekek segítséget, tanácsot a szolgáltatás igénybevétele előtt. Ebben a körben is hangsúlyozza az eljáró versenytanács, hogy a szolgáltatás a reklámok alapján nagyon egyszerűen, egyetlen telefonszámra történő SMS küldésével igénybe vehető, ahogyan azt a reklámok, különösen az egyes (pl. a gyerekek által követett vagy kedvelt véleményvezérek, influencerek által közzétett) videók is bemutatják, hangsúlyozzák.
55. A gyerekek tapasztalatok hiányában, illetve az életkori sajátosságokból eredő nyitottság miatt (ami egyes helyzetekben figyelmen kívül hagyható és meggondolatlanságnak is tűnhet) sérülékeny fogyasztóknak minősülnek az olyan termékek esetében, amelyekkel kapcsolatban ismereteik nincsenek, illetve amelyek éppen azt a nyitottságot használják ki, amelyek a sérülékenységet okozhatják. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy a sérülékenység meghatározásánál nem pusztán a célcsoportnak van jelentősége, hanem annak is, hogy a célcsoport magatartásának torzítására való alkalmasság a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható: azaz a piaci szereplő tudja, hogy mely állítások, szlogenek és általában milyen tartalmak keltik fel a célzott kör figyelmét és hogy milyen magatartás várható tőlük.
56. A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat esetében az Fttv. 4. § (2) bekezdése szerinti, a gyermekek, tinédzserek jellemző magatartása (és tudatosság) szempontjából vett értékelésre van szükség.
57. A célcsoport kapcsán azt is megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a <https://askbongo.com/hu/> weboldalon ugyan megjelenik egy felugró ablak, melyben a felhasználó életkorát kell igazolni (16 év), azonban az az ablak kipipálása után továbbengedi a fogyasztót a hivatkozott weboldalra (életkortól függetlenül). Az eljáró versenytanács szerint ezzel a – nyilatkozatásra vonatkozó – megoldással kiüresedik a hozzájárulás célja, továbbá mivel a szolgáltatást a honlap látogatása nélkül, pusztán a reklámokban megadott adatok alapján is el lehet érni, így a honlap felkeresése egyébként

sem életszerű (ide nem értve azt az esetet, amikor a fogyasztó utólagos információt keres a már igénybevett szolgáltatást követően).

III.7. Az ideiglenes intézkedés indokoltsága

58. Az eljáró versenytanács elsődlegesen azt emeli ki, hogy a Tpv. 72/A.§ (1) bekezdésének a) pontja az alábbi feltételek együttes teljesülését írja elő ahhoz, hogy ideiglenes intézkedés alkalmazására sor kerülhessen:

- jogsértés (jogsértő kereskedelmi gyakorlat) legyen valószínűsíthető,
- az érdekelték jogi vagy gazdasági érdekeinek védelme tegye indokolttá,
- a gazdasági verseny kialakulásának, fenntartásának, fejlesztésének veszélyeztetése álljon fenn,
- a beavatkozásra halaszthatatlanul legyen szükség.

III.7.1. Jogsértés (jogsértő kereskedelmi gyakorlat) valószínűsítése

59. Az Fttv. 7. § (1) bekezdése szerinti megtévesztő mulasztás valószínűsítéséhez egyrészt annak valószínűsítése kell, hogy az érintett kereskedelmi gyakorlat valamely, a fogyasztó tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges és ezért jelentős információt elhallgat (vagy elrejt, érthetetlen, félreérthető vagy időszerűtlen módon közöl), másrészt annak, hogy ez a magatartás alkalmas legyen arra, hogy torzítsa az ügyleti döntést - azaz azt kell valószínűsíteni, hogy ha a fogyasztó tudta volna (észlelte, megértette volna, időben hozzájutott volna stb.) az elhallgatott információt, lehet hogy másként döntött volna a termékkel kapcsolatban.

60. A jelen ügyben a Bongo szolgáltatás többféle lényeges jellemzőjének elhallgatása felmerült, azonban az eljáró versenytanács álláspontja szerint a jogsértés valószínűsítéséhez és így az ideiglenes intézkedés indokoltságához nem szükséges az összes felmerült aggályt bemutatni, a halaszthatatlan beavatkozás biztosíthatóságára is tekintettel. Az eljáró versenytanács szerint egyetlen, a fogyasztó tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges és ezért jelentős információ elhallgatásával is megvalósul a jogsértő mulasztás és felmerülhet a védendő érdek, a megelőzendő további sérelem.

61. Az eljáró versenytanács így nem az összes, hanem csak két, de más szempontból jelentős információval kapcsolatos megtévesztő mulasztás valószínűsítése, illetve annak jelen végzés keretei között rövid bemutatása mellett döntött:

- általánosságban elmondható, hogy egy termék ára, ellenértéke az egyik legfontosabb információ a tájékozott ügyleti döntéshez, nem hozható kiegyensúlyozott ügyleti döntés egy szolgáltatás árának ismerete nélkül,
- a célcsoportot és a digitális térben való kitettséget illetően jelentős információ az SMS-ben megadott adatok felhasználása, így ennek az információnak különös jelentősége van akkor, amikor a fogyasztó a szolgáltatás igénybevétele mellett dönt, azzal, hogy a kiskorú fogyasztók nincsenek döntési helyzetben a személyes adataik felhasználását, az ahhoz való hozzájárulást illetően.

III.7.1.1. A szolgáltatás díjának elhallgatása

62. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a jelen ügyben feltárt kereskedelmi gyakorlatok alapján a szolgáltatás minden további tájékozódás szükségessége nélkül igénybe vehető, pusztán a kommunikációban hangsúlyosan megjelenő telefonszámra történő SMS megküldésével, arra is figyelemmel, hogy a reklámok részletesen bemutatják a szolgáltatás igénybevételének módját (azt, hogy milyen típusú kérdéseket, milyen szöveggel kell megküldeni).

63. A versenyfelügyeleti eljárás jelen szakáig rendelkezésre álló információk szerint az egyes kereskedelmi gyakorlatokban az alábbi módon jelenik meg az SMS díjára vonatkozó információ:

- A Középsuli websorozat_28. epizódjában az SMS szolgáltatás díja vonatkozásában semmilyen információ nem jelenik meg, a 35. epizódban az epizód legvégén, a jeleneteket követően a stáblista után néhány másodpercig a következő felirat olvasható: „Tájékoztatjuk, hogy a Bongo SMS szolgáltatás, aminek a szepelőink a filmben a kérdéseiket felteszik, a valóságban is létezik, az SMS ára 508 Ft.” A 60. részben pedig a Bongo szolgáltatásra vonatkozó jelenet közben olvasható sárga szövegboxban a következő tájékoztatás: „A Bongo szolgáltatás 508 Ft-ba kerül kérdésenként, ami a telefonszámládról került levonásra.”
- A Social Guru Magyarország Kft. közvetítésével a Bongo kampányban részt vett véleményvezérek által közzétett bejegyzésekben¹¹ a Bongo szolgáltatás vonatkozásában nem jelenik meg tájékoztatás a szolgáltatás ára kapcsán.
- A P4R Digital Agency Kft.-hez köthető véleményvezérek által közzétett és eddig feltárt videókban a videók alatti területen, ahol a közzététellel kapcsolatos információk láthatók (véleményvezér neve, közzététel ideje, a videóval kapcsolatos megjegyzései, majd mindezek alatt a kapcsolódó kommentek), feltüntetésre került szövegesen a szolgáltatás díja, azonban a videókban egyáltalán nem hangzik el erre vonatkozóan információ. Egyes videók alatt bővebb tájékoztatás is olvasható a szolgáltatás díjáról.
- A Star Network MCN Kft.-hez kötődő véleményvezérek esetében – konkrét videók hiányában – a kampánymegrendelő dokumentumokból lehet következtetni a díj feltüntetésének módjára. A hivatkozott dokumentumban többek között a következő olvasható: „A videóban ne hangozzon el külön, hogy emeltdíjas szolgáltatás, tájékoztatásra a megadott link szolgál: www.askbongo.com.”¹²
- A YouTube-on közzétett, rendelkezésre álló, a Bongo szolgáltatást népszerűsítő magyar nyelvű videókban¹³ kizárólag a képernyő alján látható szöveges tájékoztatás a szolgáltatás ára tekintetében, pl. az alábbi módon: „508 Ft minden üzenet. Még nem múltál el 18 éves? Kérd a számlafizető engedélyét. (...)”¹⁴
- A szolgáltatás honlapján, a <https://askbongo.com/hu> oldalon (lásd a 43. pontot) megjelenik ugyan az SMS díja, azonban egyrészt jóval kisebb betűmérettel, mint annak elérhetősége, másrészt áttetsző, az oldal háttérszínébe beleolvadó módon.

64. Egy szolgáltatás ára, az azért fizetendő díj (és bármilyen díjkonstrukció) kétségtelenül a fogyasztói ügyleti döntéséhez szükséges és ezért jelentős információ: az árat, mint lényeges tulajdonságot az Fttv. külön nevesíti, továbbá a Gazdasági Versenyhivatal joggyakorlata értelmében az ár a fogyasztó számára a versenyző áruk közötti választás során az eligazodást jelentő legfontosabb mérce.¹⁵

65. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza továbbá, hogy a fentiek szerinti kereskedelmi gyakorlatok esetében az Fttv. 7. § (2) bekezdése szerinti formai korlátok nem állnak fel, azaz a feltárt reklámozási csatornák (videók, posztok, websorozat, honlap) alkalmasak arra, hogy jelentős információkat, egy-egy szolgáltatás vonatkozásában akár a releváns információk teljes körét gyorsan és kényelmesen elérhetővé tegyenek.

¹¹ VJ/3-24/2020. számú irat mellékletei

¹² VJ/3-32/2020. számú irat melléklete

¹³ VJ/3-31/2020. számú irat 2. pont

¹⁴ VJ/3-23/2020. számú feljegyzés

¹⁵ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának az Fttv.-vel, Grt.-vel és a Tpv. III. fejezetével, a Gyftv.-vel és az Éltv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2018) I.6.28. pont

66. Lényeges továbbá, hogy minél nagyobb a kommunikációs eszköz információ áteresztő képessége, annál inkább feltételezheti a fogyasztó, hogy a reklám minden lényeges körülményről tájékoztatást ad.¹⁶ Ezt az elvárást némileg árnyalja a célcsoport tudatosságának alacsony foka. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint olyan szolgáltatásról van szó, amely esetében kétséges, illetve életszerűtlen, hogy a kamaszok vagy kiskamaszok szülői segítséget (hozzájárulást, közreműködést) kérnek a magánéletükkel kapcsolatos kérdésekben, illetve „játékban”, így nem valószínű, hogy valós felnőtt-kontroll szóba jöhetne, miközben a szolgáltatás díjának explicit kommunikációja mellett annak is jelentősége lenne, hogy ezt a díjat (annak mértékét) a fogyasztó megfelelően értelmezni is tudja, tehát annak súlyával, jelentőségével is tisztában legyen. Ebben a körben hangsúlyosan visszautal az eljáró versenytanács az Fttv. 4. § (2) bekezdésére, miszerint egy gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni (figyelemmel arra is, hogy ez a magatartás, a tinédzserek viselkedése a szolgáltatást nyújtó és a reklámokat készítő, közzétevő, közvetítő vállalkozás előtt is ismert lehet).
67. Az értelmezés kapcsán az eljáró versenytanács kiemeli, hogy ha az apró betűben vagy a kiegészítő tájékoztatásokban a fogyasztók (a gyerekek) találkoznak is esetlegesen a díjjal (bár az eljáró versenytanács álláspontja szerint ez csak kisebb mértékben fordulhat elő), annak tartalmát nem feltétlenül tudják megfelelően értelmezni. A Bongo szolgáltatás ára így azért is aggályos, mivel a középiskolások és a gyermekek – a valószínűsíthetően célzott fogyasztói kör – nem rendelkezik saját keresettel, valamint valószínűsíthetően nem tudja felmérni a szolgáltatás díjának mértékét, miközben a kereskedelmi gyakorlat a megcélzott fogyasztói kört a szolgáltatás többszöri igénybevételére is ösztönzi, ezáltal még magasabb költséget realizálhat a fogyasztó.
68. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint – valószínűsíthetően – megtévesztő mulasztást valósítottak meg azok az eszközök, ahol egyáltalán nem volt semmilyen módon megjelenítve az SMS küldés költsége, tehát a Bongo szolgáltatás ellenértékének összegszerűen meghatározott része, de szintén jogsértőek voltak azon eszközök is, amelyek kiegyensúlyozatlanul, a szolgáltatás elérhetőségének jellemzőihez képest jelentősen kisebb betűvel vagy rövidebb időtartamig (kérdésesen láthatóan, de még inkább kérdésesen értelmezhetően, érthetően, így annak jelentőségét negligálva) adtak tájékoztatás az SMS díjáról, miközben ezen jellemző lényeges, az ügyleti döntés torzítására alkalmas információ. Az eljáró versenytanács azt valószínűsíti tehát, hogy az árra (a szolgáltatás díjára) vonatkozó kommunikációt tekintve az összes feltárt reklám jogsértő volt, mivel ha a fogyasztók észlelték, illetve értették volna a szolgáltatás díját, valószínűleg megfontolják annak igénybevételét, illetve esetlegesen valóban kérnek szülői, tapasztalt közreműködést.
69. A rendelkezésre álló információkból megállapítható, hogy a szolgáltatást igénybe vevők – különös tekintettel a kisebb gyerekekre – amennyiben egyértelműen, számukra is értelmezhető módon, jól érzékelhetően, az alkalmazott kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjához igazodó módon megjelenítve informálódhattak volna a szolgáltatás díjáról, abban az esetben valószínűsíthetően nem vették volna igénybe, amit alátámasztanak az interneten ezzel kapcsolatban fellelhető¹⁷ fogyasztói jelzések, kommentek is és amelyekből látható, hogy a szolgáltatást igénybevevő gyerekek, miután szembesültek a szolgáltatás igénybevételével okozott költségekkel, próbálnak az interneten tájékozódni és tanácsot kérni különféle internetes fórumokon.
70. Az eljáró versenytanács tehát azt valószínűsíti, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat a fogyasztói ügyleti döntés torzítására alkalmas volt, így megvalósította az Fttv. 7. §-ának (1) bekezdése szerinti tényállást, aminek körében hangsúlyosan figyelembe veendő, hogy

¹⁶A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának az Fttv.-vel, Grt.-vel és a Tpv. III. fejezetével, a Gyftv.-vel és az Éltv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2018) I.7.7. pont

¹⁷VJ/3-23/2020. számú feljegyzés

- a vizsgált reklámok egyben valamiféle vásárlásra való felhívást is megvalósítottak, hiszen kifejezetten és hangsúlyosan a szolgáltatás használatára ösztönöztek a szolgáltatás igénybevételének bemutatásával (akár úgy, hogy az egy websorozat szereplőivel, akár influencerekkel történt, akár úgy, hogy arra grafikus elemekkel történt felhívás egy reklámon belül), amit alátámaszt a Global AQA Pty Ltd. vonatkozó marketing anyaga is,¹⁸
  - miközben hangsúlyosan látható az összes kereskedelmi gyakorlatban a szolgáltatás elérhetőségének módja (a telefonszám), addig az SMS-ek ára nem vagy csak apró betűben jelenik meg,
  - a rendelkezésre álló, már feltárt kommunikációkból arra lehet következtetni, hogy a többi eszközön sem valósul meg az árat illetően a kiegyensúlyozott tájékoztatás, a különböző (eljárás alá vonti és ügynökségi) kampány-dokumentumokból is erre lehet következtetni,
  - az alkalmazott eszközök mindegyike lehetővé tenné az ár hangsúlyos kommunikálását, azaz nincs formai korlátja a kiegyensúlyozott, az előnyök mellett a hátrányokat is bemutató tájékoztatásnak,
  - a rendelkezésre álló információk szerint a Bongo szolgáltatás honlapján található – egyébként elvi szinten 16 évesnél fiatalabbak számára csak szülői közreműködéssel elérhető – tartalom sem korrigálja a hiányolt információkat, miközben egyes fogyasztói jelzések a szolgáltatás igénybevételét követően újabb, promóciós célú és tartalmú SMS-ekről is beszámoltak.
71. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint olyan kiemelkedő árú, nem szokásos szolgáltatásról van szó [miközben a digitális térben számos játék, algoritmus, magánélettel kapcsolatos alkalmazás – kvíz, horoszkóp, jós oldal, személyiségteszt stb. – kínál hasonló jellegű, de nem emeldíjas, hanem más jellegű elköteleződéssel (hirdetések megtekintési/túrési kötelezettsége, adatok felhasználáshoz való hozzájárulás) járó szolgáltatást], hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás érdekében legalább olyan hangsúlyosan kellene az SMS díját és az esetleges egyéb költségekre (pl. szolgáltatás lemondása, ismétlődő SMS-ek elkerülése) való figyelmeztetést megjeleníteni (a főüzenetben), mint a telefonszámot magát.

III.7.1.2. Az adatok felhasználásának elhallgatása

72. A Bongo működése még nem teljesen ismert a versenyfelügyeleti eljárás jelen szakában, azonban valószínűsíthető, hogy a szolgáltatás üzleti modelljének a lényege, hogy – az SMS-ben megadott adatok felhasználásával – egy algoritmus összegyűjti a kérdés kapcsán releváns adatokat különböző közösségi oldalokról (pl. Facebook, Instagram), majd ezek alapján generál egy üzenetet.
73. Az eljáró versenytanács azonban nem a szolgáltatás modelljével kapcsolatban elhallgatott információk jelentőségét valószínűsíti a jelen pontban, hanem a megadott adatokkal kapcsolatos megtévesztő mulasztást, ugyanis nem tudható a kereskedelmi gyakorlat alapján, hogy azokat hogyan és mire használja fel a Global AQA Pty Ltd. Azért is aggályos az adatok felhasználásával kapcsolatos tájékoztatás elmaradása, mert a szolgáltatás igénybevételekor SMS-ben szükséges elküldeni az igénybevevő nevét, illetve lakhelyét, ezen felül pedig azt a kérdést, amelyre választ vár a Bongótól, így ezekből az adatokból személyiségprofil készülhet. Telefonszám, név és lakhely alapján a közösségi oldalakon sok fogyasztót könnyedén be lehet azonosítani, majd a feltett kérdések alapján további – akár újabb szolgáltatások igénybevételének ösztönzésére vagy más, gazdasági céllal felhasználható – információt lehet összegyűjteni bárkiről. Az adathalászat az érintett célcsoport esetében különösen veszélyes lehet, hiszen a fentiek szerinti tudatossági, tapasztalati szint áll fenn, amiről a vállalkozások is tudnak.

¹⁸ VJ/3-26/2020. számú irat 5. melléklet

74. A <https://askbongo.com/hu> weboldal Adatkezelési szabályzata az alábbi releváns információkat tartalmazza, ami alapján megállapítható, hogy maga az eljárás alá vont is elismerten széles körben kezel személyes adatokat és egyéb, szintén érzékeny információkat:

- „A következő féle személyes adatokat gyűjtjük és használjuk: [...] Szolgáltatásunk használatakor legalább a mobiltelefonszámát (és ebben a tekintetben az Ön által használt mobiltelefon-szolgáltatót és mobileszközt) és esetenként más személyi adatokkal, például nevével és külvárosának adataival együtt megadja nekünk. Ezenkívül korlátozás nélkül megadhatja nekünk korát, születési dátumát, tetszését, nem tetszését, preferenciáit, nemét, szexuális irányultságát, vallását, etnikai származását és / vagy barátja / barátai nevét; a barátai vonatkozásában további információkat is közölhet velük (például az ismertetettek között) vagy bármely más olyan információt, amelyet Ön önként megoszt. Időről időre különleges eseményeket szervezhetünk (például az úgynevezett „ajándékozást”). Ezekkel az eseményekkel kapcsolatban valószínűleg meg kell adnia nekünk a fent említett információkat is (annak érdekében, hogy részt tudjon venni az eseményen). Továbbá, ha Ön postai, telefonos vagy elektronikus levelező kapcsolatot tart fenn Velünk (például a visszatérítés miatt), akkor további személyes adatokat szükséges megadnia, mint például, de nem kizárólagosan az Ön e-mail címét, postai címét, bankszámladatait és / vagy az útlevelének másolatát (az útlevelélre azonosítás végett lehet szükség).”
- „Vállalati tranzakció. Ezenkívül az ügyfelekkel kapcsolatos információk közzétehetőek az egyesülések, eladások, vagyontáadás, beszerzés, csőd vagy hasonló esemény részeként.”
- „Stratégiai partnerek. Megoszthatjuk személyes adatait bizonyos stratégiai partnerekkel, hogy üzleti tevékenységünk hatékonyabban reagálhasson érdeklődési körére és / vagy a hasonló gondolkodású fogyasztók érdekeire. Például összevonhatjuk mobiltelefonszámát azokkal a mobilszámokkal, akik használják szolgáltatásainkat, és továbbítják az adatokat a Facebook-nak az „Egyéni közönségek” létrehozása céljából (ahol a célzott hirdetéseket a Facebookon levő azon embereknek küldik el, akik már megfordultak webhelyünkön vagy szolgáltatásunkat korábban igénybe vették), valamint a "Látzólagos közönség" (ahol célzott hirdetéseket küldünk a Facebook-on szereplő személyeknek, akik hasonló tulajdonságokkal rendelkeznek mint az egyéni közönséglistán szereplő személyek).”
- „A fent említettek bármely más (közösségi média) felületet (például Google, Instagram, Snapchat, YouTube) kínálnak hasonló szolgáltatásokkal együtt. Az adatvédelmi beállításokat letilthatja vagy módosíthatja az Ön releváns közösségi médiafiókjában, hogy adatai felhasználhatók és ne pedig használhatók legyenek efféle közönségek létrehozásához.”
- „Sajnálatos módon az interneten és a mobil kommunikációs hálózatokon keresztül történő adatátvitel nem garantálható 100%-ban biztonságosnak. Ennek eredményeképpen, kötelezettséget vállaltunk személyes adatainak védelme mellett, ugyanakkor nem garantálhatjuk az általunk továbbított vagy onnan átadott adatok biztonságát.”

75. A fenti összetett adatkezelési potenciál ellenére, semelyik feltárt kereskedelmi gyakorlat nem tartalmaz egyáltalán semmilyen információt az adatok – piaci célú, így gazdasági jelentőségű vagy bármely más célzatú – felhasználása kapcsán. Lényeges kiemelni, hogy a jelen esetben sem adatvédelmi, hanem fogyasztóvédelmi kérdések képezik a vizsgálat tárgyát, így nem az a kérdés, hogy az adatkezelés az irányadó jogszabályoknak megfelelően történt/történik-e, hanem az, hogy a megadott adatok felhasználásáról kapott-e a fogyasztó információt olyan módon, hogy az alapján tájékozott üzleti döntést hozhasson a szolgáltatás igénybevételét illetően (a kockázatokra, illetve a megadott adatokkal történő – gazdasági súlyú – ellentételezés tényére is figyelemmel).

76. Bár a <https://askbongo.com/hu> weboldalon megtalálható a cég adatkezelési szabályzata, azonban itt is kiemelendő, hogy a szolgáltatást minden további nélkül igénybe lehet venni pusztán a reklámban megjelenő adatok alapján egy emelt díjas SMS által, így a fogyasztó nem fog szükségszerűen

további információkhoz jutni (sem a honlapról, sem máshonnan), illetve nem életszerű, hogy szerződéses feltételek után fog kutakodni. Továbbá a célcsoport életkori sajátosságai (tapasztalatlanság, jogi ismeretek hiánya) miatt sem tájékozódik a szolgáltatás igénybevételét megelőzően a szolgáltatás alapját képező adatok felhasználására vonatkozó információkról.

77. Az eljáró versenytanács ebben a körben visszautal arra, hogy az egyik ügynökség influencereknek szóló iránymutatásában¹⁹ az látható, hogy az ügynökség utasítása korlátozza a különböző átadandó információk körét azzal a kitételrel, hogy „*tájékoztatásra a megadott link szolgál: www.askbongo.com*”, tehát kifejezetten azt írták elő, hogy a szolgáltatás részleteiről ne adjanak külön tájékoztatást a posztokban, videóknak.
78. A fogyasztói tudatosság és a feltárt kereskedelmi gyakorlat csatornáinak információátesztő képessége kapcsán a III.7.1.1. pontban leírtakat nem megismételve az eljáró versenytanács kiemeli ebben a körben is, hogy a vállalkozások egyrészt tisztában vannak a célcsoport viselkedésével (nem kérnek szülői felhatalmazást az őket érintő, magánéleti kérdésekkel kapcsolatos játékhoz, türelmetlenek és figyelmetlenek, ezzel együtt megbíznak a piaci szereplőkben és nem gyanakodnak a nem ismert szolgáltatásokkal kapcsolatban), másrészt olyan eszközöket alkalmaznak, amelyek lehetővé tennék több információ átadását is.
79. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az adatok kezelése, felhasználása lényeges információ, hiszen a szerződéses viszonyok elemeként meghatározza egy szolgáltatás vagy termék ellenértékét. A joggyakorlat értelmében egy-egy szolgáltatás igénybevétele során megadott (személyes vagy egyéb) adatokkal a felhasználók tulajdonképpen ellentételezik a szolgáltatást, hiszen ezen adatok jelentős gazdasági, piaci értéket képviselnek, azok (marketing és egyéb célú) felhasználása gyakorlatilag korlátlan.
80. Az adatok felhasználásának mint ügyleti döntést befolyásoló információnak a jelentőségét a joggyakorlaton kívül az is alátámasztja, hogy a célcsoportot illetően speciális rendelkezések vannak érvényben az adatvédelmi szabályozásban (lásd a részleteket a III.7.2. pontban).
81. Az eljáró versenytanács tehát a fentiek alapján – visszautalva a 70-71. pontokban leírt összefüggésekre is – azt valószínűsíti, hogy a vizsgált reklámok a fogyasztók tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges és jelentős információt elhallgattak, ugyanis semmilyen módon nem tájékoztatták a fogyasztókat a Bongo szolgáltatással összefüggésben a szolgáltatás alapját képező adatok felhasználására vonatkozó információkról. Ez a magatartás pedig alkalmas megtévesztő mulasztás megvalósítására, mert a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítheti, melyet egyébként nem feltétlenül hozott volna meg.
82. A torzításra való alkalmasságot az adatokat érintően is több fogyasztói jelzés alátámasztja, ugyanis az látható, hogy a szolgáltatást igénybevevő gyerekekben felmerülnek az adataik használatával összefüggő kérdések, aggályok (telefon feltörése, adatokhoz való jogszerűtlen hozzáférés).²⁰
83. Az eljáró versenytanács szerint a célcsoportba tartozó fogyasztók, amennyiben egyértelműen, jól érzékelhetően és érthetően, az alkalmazott kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjához igazodó módon megjelenítve informálódhattak volna a szolgáltatás alapját képező adatok felhasználásról, abban az esetben – a kockázatokat is mérlegelve – lehet, hogy nem vették volna igénybe a szolgáltatást (illetve a 16 éven aluliak nem kapták volna meg a szülői hozzájárulást, a szolgáltató pedig az adatkezelést illetően a jogszerű szolgáltatáshoz szükséges szülői hozzájárulást nem kapta volna meg)

---

¹⁹ VJ/3-32/2020. számú irat

²⁰ VJ/3-23/2020. számú feljegyzés

84. Az eljáró versenytanács tehát azt valószínűsíti, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat a fogyasztói ügyleti döntés torzítására alkalmas volt, így megvalósította az Fttv. 7. §-ának (1) bekezdése szerinti tényállást nem csak az árak, de az adatok felhasználását illető kommunikáció tekintetében is.

III.7.2. Az érdekeltek jogi vagy gazdasági érdekeinek védelme

85. A célcsoport jellemzőire is figyelemmel többféle fogyasztói érdek sérelme azonosítható a Bongo szolgáltatás reklámozása kapcsán. Egyrészt jogi jellegű, másrészt explicit gazdasági sérelem (kár) valószínűsíthető a szolgáltatás kiegyensúlyozatlan, hiányos tájékoztatásával összefüggésben.

86. Jogi érdeksérelem jelent, hogy az alkalmazott kereskedelmi gyakorlatok gátolhatják a fogyasztókat a fogyasztói jogaik gyakorlásában azzal, hogy nem jutnak megfelelő tájékoztatáshoz a Bongo szolgáltatással, pl. annak adatkezelésével kapcsolatban.

87. A kockázatra, a sérelem lehetséges súlyára utal, hogy az általános adatvédelmi rendelet²¹ is kiemelt figyelmet fordít a gyermekek védelmére, amikor preambulum bekezdéseiben is megjegyzi, hogy:

„(38) A gyermekek személyes adatai különös védelmet érdemelnek, mivel ők kevésbé lehetnek tisztában a személyes adatok kezelésével összefüggő kockázatokkal, következményeivel és az ahhoz kapcsolódó garanciákkal és jogosultságokkal. Ezt a különös védelmet főként a gyermekek személyes adatainak olyan felhasználására kell alkalmazni, amely marketingcélokat, illetve személyi vagy felhasználói profilok létrehozásának célját szolgálja, továbbá a gyermekek személyes adatainak a közvetlenül a részükre nyújtott szolgáltatások igénybevétele során történő gyűjtésére. ...”

„(58) ... Mivel a gyermekek különös védelmet igényelnek, a kifejezetten gyermekekre vonatkozó adatkezelés vonatkozásában minden információt és kommunikációt olyan világos és közérthető nyelven kell megfogalmazni, amelyet a gyermek könnyen megért.”

88. Az általános adatvédelmi rendelet 8. cikke értelmében a 16. életévét be nem töltött gyermek esetén, a gyermekek személyes adatainak kezelése csak akkor és olyan mértékben jogszerű, ha a hozzájárulást a gyermek feletti szülői felügyeletet gyakorló adta meg, illetve engedélyezte, továbbá az adatkezelő - figyelembe véve az elérhető technológiát - észszerű erőfeszítéseket tesz, hogy ilyen esetekben ellenőrizze, hogy a hozzájárulást a gyermek feletti szülői felügyeleti jog gyakorlója adta meg, illetve engedélyezte.

89. Ugyan a Gazdasági Versenyhivatal nem rendelkezik hatáskörrel a fenti rendelkezés sérelmének a megállapításához, de különösebb szakértelem nélkül belátható, hogy a 42. pont szerinti figyelmeztetés nem minősül különösebben hatékony szűrőnek a szülői kontrollhoz (különös tekintettel arra is, hogy a szolgáltatás igénybevételehez nem szükséges a honlap felkeresése, és az vélhetően nem is nagyon jellemző az érintett fogyasztói körre), miközben a szolgáltatás gyermekek személyes adatait használja. Erre való tekintettel az eljáró versenytanács szerint a célcsoport jogi érdekei sérülnek a szolgáltatás, illetve annak reklámozása révén – figyelemmel arra is, hogy adatvédelmi szempontból különösen veszélyeztetettnek minősülnek a 16 évnél fiatalabbak.

90. A gazdasági érdeksérelem abban nyilvánul meg legegyszerűbben, hogy közvetlen anyagi veszteség érheti a fogyasztókat az emeldíjas szolgáltatásért a nem várt költségek révén, amiről az előfizetők akkor szereznek tudomást, amikor a számláikat kifizetik. Lényeges, hogy a számlafizető, illetve a telefon(szám) használójának a személyétől független felmerülhet a kár: nincs érdemi különbség a kár természetét, súlyát tekintve abban, ha a gyermek a saját vagy a gondviselője, szülője telefonját használva küld emelt díjas SMS-t.

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

91. A hírközlési szolgáltatók által megküldött adatok alapján valószínűsíthető, hogy összesen több tízezer fogyasztó használta eddig a szolgáltatást, havonta több tízezer SMS-t küldtek a szolgáltatás telefonszámára fogyasztók, egy-egy előfizetői számról több SMS is kiküldésre került a 16066 emelt díjas számra.²² A Global AQA Pty Ltd. adatszolgáltatása szerint egyes hónapokban, különösen a nyári szünet, illetve a téli szünet időszakában havonta több tízezernyi SMS kiszámlázására került sor, így összességében akár több tízmillió Ft-nyi kár merülhet fel egy-egy hónapban.
92. A fogyasztói jelzések alapján (ideértve a hírközlési szolgáltatók által megküldött panaszokat is) az látható, hogy jelentős nem vár többletösszegek jelentek meg egyes fogyasztók számláin a szolgáltatással összefüggésben.
93. A fentiek alapján az eljáró versenytanács megállapította, hogy az érdekeltek jogi és gazdasági érdekeinek védelme beavatkozást tesz szükségessé, és megalapozza a szolgáltatás reklámozásának a felfüggesztését, illetve megszüntetését a további – jelentős – károk elkerülése, illetve a fogyasztói jogok védelme érdekében.

III.7.3. A gazdasági verseny veszélyeztetettsége

94. Az eljáró versenytanács szerint a feltárt – valószínűsíthetően – jogsértő kereskedelmi kommunikációk következtében azon versenytársak, akik a jogszabályi követelményeket betartva alakítják ki a gyakorlatukat, versenyhátrányba kerülnek, továbbá a hatósági fellépés hiánya további szolgáltatók piacra lépését eredményezheti hasonló konstrukció alapján működő szolgáltatással. Erre való tekintettel megállapítható a gazdasági verseny veszélyeztetettsége.

III.7.4. A beavatkozás halaszthatatlan szükségessége

95. Ismert, hogy a gyermekek reklámoknak való kitettsége az online térben is jellemző – erre mutatott rá az Európai Bizottság 2016-ban közzétett tanulmánya. A Bizottság megállapította, hogy olyan átláthatatlan és kifinomult marketing eszközökkel találkoznak a gyerekek az online játékok, mobil applikációk, közösségi média használata közben, amelyekről nem tudják, hogy reklámok. Tipikusan ilyenek a beágyazott és keresőmarketinges reklámok, mely utóbbi a gyermekek adatainak jogszerű felhasználásának kérdését is felvetik. A viselkedésalapú kutatások eredményei rávilágítottak arra, hogy a nehezen észlelhető online marketing módszerek nagy hatással vannak a gyerekek viselkedésére.²³
96. A gyerekek kitettsége akkor a legnagyobb, amikor nagyobb eséllyel találkoznak veszélyes, valószínűsíthetően jogsértő (döntéseik torzítására alkalmas) tartalmakkal – ez pedig annál nagyobb valószínűséggel fordul elő, minél több időt töltenek a digitális térben. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint jelenleg ilyen helyzet áll fenn.
97. A koronavírus miatt a köznevelési és szakképzési intézményekben új munkarend bevezetéséről szóló 1102/2020. (III. 14.) Korm. határozat értelmében 2020. március 16-tól az iskolákban a nevelés-oktatás tantermen kívüli, digitális munkarendben kerül megszervezésre. Ez a rendelkezés azzal is jár, hogy a gyerekek a korábbinál is sokkal több időt töltenek – tanulási, tájékoztatói céllal – okostelefonon és számítógépek, vagy egyéb digitális eszközök előtt és használnak különböző online, pl. Google alkalmazásokat, ezért sokkal nagyobb (jelentősen megnövekedett) eséllyel találkozhatnak különböző platformokon a kifogásolt, a jelen ügyben érintett tartalmakkal, reklámokkal (okostelefonokon és asztali számítógépeken is).
98. A digitális térben töltött időt növelheti a kijárási korlátozása is, amelyről a – 2020. március 28. napján hatályba lépett – a kijárási korlátozásról szóló 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet rendelkezett. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a digitális tanrend, illetve a kijárási korlátozása miatt a

²² VJ/3-18/2020. 4. és 6. pont

²³ http://www.gvh.hu/akadalymentes/data/cms1030533/TARKI_tanulmany_gyerekes_kutatas.pdf

fogyasztók, és azon belül a kiskorúak szükségszerűen nagyobb eséllyel találkozhatnak reklámokkal, így a Bongo szolgáltatás reklámjaival is – ami indokolja a hatóság halaszthatatlan beavatkozását a III.7.2. pont szerint károk, sérelmek elkerülése, megelőzése érdekében.

99. A Global AQA Pty Ltd. által benyújtott adatok alapján is az látható, hogy az SMS számok a nyári és téli szünet időszakában megnövekedtek (akár havi több mint 100.000 SMS kiküldésére is sor került), ami azt jelzi, hogy amikor több időt töltenek a gyermekek az otthonukban, nagyobb mértékben találkoznak a szolgáltatás reklámjaival, így végső soron többet használják a szolgáltatást.
100. A fentiekre tekintettel azonnali, halaszthatatlan beavatkozás szükséges annak érdekében, hogy a további sérelmek megelőzhetőek legyenek, újabb károk ne merülhessenek fel.

III.7.5. Összegzés és az előírt kötelezések

101. Az eljáró versenytanács tehát megállapította, hogy az ideiglenes intézkedés alkalmazásának (az 58. pontban felsorolt) feltételei fennállnak, azaz azonnali (100. pont) beavatkozásra van szükség a valószínűsített jogsértés (84. pont) miatt az érintettek (93. pont) és a gazdasági verseny (94. pont) védelmében, így az eljáró versenytanács a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.
102. Az ideiglenes intézkedés körében az eljáró versenytanács többféle kötelezést tartott indokoltnak arra való figyelemmel, hogy az érintett fogyasztói körön belül is többféle célcsoport és helyzet azonosítható:
- egyes fogyasztók még nem ismerik a szolgáltatást, nem találkoztak még a reklámokkal, miközben ezen reklámokkal az internet jellemzőire tekintettel bármikor találkozhatnak (ide értve azokat is, amelyeket hónapokkal ezelőtt tettek közzé),
  - egyes fogyasztók már találkoztak a reklámokkal, esetleg igénybe vették már a szolgáltatást és emlékeznek az igénybevétel módjára, a telefonszámra (de nem ismerik a szolgáltatás egyéb jellemzőit), azt akár továbbadni is tudják a célcsoporton belül,
  - egyes fogyasztókat újból a szolgáltatás használatára ösztönözhetik a Bongótól származó újabb üzenetek, SMS-ek,
  - egyes fogyasztók az általuk már igénybe vett szolgáltatással kapcsolatos kérdéseiket (díjazás, kéretlen SMS-ek, szerződéses viszonyok) kívánják tisztázni, esetleg panaszkezelésük van folyamatban.
103. A fentiekre való tekintettel a folyamatban levő és a már közzétett kereskedelmi gyakorlatokra és egyéb tartalmakra vonatkozóan is indokoltnak tartotta az eljáró versenytanács a beavatkozást, amit azonban több intézkedéssel látott csak megvalósíthatónak. Az eljáró versenytanács szerint a kereskedelmi gyakorlat felfüggesztésén, az aktív és passzív reklámozás megszüntetésén túl a hiányolt információk honlapon való hangsúlyos és érthető közzétételére is szükség van, továbbá – figyelemmel arra, hogy az eljáró versenytanács nem látja másként biztosíthatónak a teljes célcsoport védelmét – az eljáró versenytanács a szolgáltatás felfüggesztésére való kötelezés mellett is döntött.
104. Az ideiglenes intézkedéssel a kereskedelmi gyakorlat generális felfüggesztésére, illetve megszüntetésére az eljáró versenytanács nem pusztán két eljárás alá vontat, hanem további piaci szereplőket (három influencer-ügynökséget, valamint a YouTube és a Facebook, mint a legtöbb reklámot közvetítő platformok üzemeltetőit) is kötelezett annak érdekében, hogy biztosan ne maradjon elérhető valószínűsíthetően jogsértő kommunikáció, ami a szolgáltatás igénybevételére ösztönözheti a fogyasztókat. A kötelezés tartalmát tekintve is kettős: egyrészt a folyamatban levő, illetve a jövőbeli reklámozás felfüggesztésére, másrészt a már közzétett reklámok eltávolítására (elérhetetlenné tételére) kötelezi a nevezett vállalkozásokat. Az eljáró versenytanács ebben a körben jegyzi meg, hogy utóbbi nem feltétlenül jelenti egy teljes videó vagy poszt eltávolítási

kötelezettségét, pusztán az az elvárás, hogy a Bongo szolgáltatásra vonatkozó tartalmak ne lehessenek elérhetőek magyar nyelven, magyar fogyasztók számára.

105. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a reklámozás generális tiltását az is indokolta, hogy az eljáró versenytanács előtt ismert összes reklám valószínűsíthetően jogsértő, így – egyéb erre utaló körülmény hiányában – nem valószínűsíthető, hogy a további, eddig nem feltárt reklámok jogszerűek lennének.
106. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy még a kereskedelmi gyakorlat megszüntetése mellett is széles fogyasztói kör előtt maradhatott a korábbiak miatt a szolgáltatással kapcsolatban információs hiányosság, ezért arra a megállapításra jutott, hogy a Global AQA Pty Ltd. eljárás alá vont vállalkozásnak az érintett honlapon – korrigálandó a korábbi, valószínűsített jogsértéseket – szükséges közölnie a fogyasztókkal egyértelműen (közérthetően és hangsúlyosan, legalább az elérhetőség betűméretével és grafikai megjelenítésével), hogy a szolgáltatás igénybevétele pontosan mit jelent, az SMS díja pontosan mekkora, illetve hogy milyen típusú adatkezelésre és hogyan kerül sor, azaz a szolgáltatást természetét, jellegét is már a nyitóoldalon szükséges bemutatnia az eljárás alá vontnak, nem pedig a szerződéses feltételek között, elrejtve (ezzel a kötelezéssel a honlap maradna az egyetlen elérhető, potenciális kereskedelmi gyakorlat a szolgáltatással kapcsolatban, aminek célja a jelen ügyben elsősorban a szolgáltatással kapcsolatos utólagos, az esetleges szerződéses jogvitákat segítő tájékoztatás).
107. Az eljáró versenytanács azonban azt is megállapította (lásd a 44. és a 70-71. pontokat is), hogy a honlapot a fogyasztók nem szükségszerűen látogatták a szolgáltatás használata előtt (hiszen pusztán egy telefonszám ismeretében igénybe vehető szolgáltatásról van szó), így ezen intézkedéssel is csak azon fogyasztók tájékoztatása biztosított, akik aktív kereséssel (pl. fogyasztói panaszuk miatt vagy érdeklődő szülői mivoltukból fakadóan) megtalálják azt. Mindeközben az is valószínűsíthető, hogy a célcsoport kiskamaszok és kamaszok nem olvassák el a mögöttes, kiegészítő jellegű tájékoztatásokat, ha már egyébként is el tudják érni a szolgáltatást közvetlenül, pusztán a telefonjuk használatával. Ebben a körben jegyzi meg azt is az eljáró versenytanács, hogy bár egyre több kisgyermek használ okostelefont, de még az is elképzelhető, hogy egyesek olyan telefonnal veszik igénybe a szolgáltatást, amellyel SMS-t lehet küldeni, de internetes elérésre nem alkalmas.
108. Az eljáró versenytanács így végül arra a megállapításra jutott, hogy a jelen helyzetben a sérülékeny célcsoport különös kitétségére is figyelemmel nem elégséges pusztán a reklámozás megszüntetésére és a honlapi korrekcióra való kötelezés, mert a fogyasztók egy része továbbra is elérheti a szolgáltatást (megkerülhetetlen, szükségszerűen megkapott további tájékoztatás, így a szolgáltatás lényeges, jelentős jellemzőinek ismerete nélkül), mert
- ismeri a szolgáltatás telefonszámát korábbról vagy más személytől, egyéb forrásból, esetleg egy ismétlődő SMS-ből, illetve
  - a generális reklámtilalom ellenére is elérhetőek maradhatnak reklámok (a kötelezéssel nem érintett, eddig nem feltárt csatornákon, archív oldalakon, blogbejegyzésekben stb.).
109. A fentiek miatt az eljáró versenytanács a szolgáltatás felfüggesztéséről rendelkezett, a három hírközlési szolgáltatót is közreműködésre kötelezve.
110. Az eljáró versenytanács által előírt adatszolgáltatási kötelezettség célja annak biztosítása, hogy a vállalkozások igazolják – a jelen végzés közzétételét követő nyolc, illetve öt napon belül –, hogy miként tettek eleget a kötelezéseknek. Amennyiben az igazolásra nem kerül sor és a jelen végzés véglegessé válik, úgy az eljáró versenytanács a döntés végrehajtásáról rendelkezhet az Ákr. 132. §-a értelmében.
111. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy a fentiek szerinti megállapítások nem jelentik a versenyfelügyeleti eljárás tárgyának, a vizsgálati irányoknak a leszűkítését, az Fttv. mellékletének

11. és 28. pontjai szerinti tényállások megvalósítását nem érinti a jelen végzés, ahogy a további jelentős, ügyleti döntés befolyásolásra alkalmas jellemzőkkel (pl. a szolgáltatás természetét, a szerződéses elköteleződést, a fizetési konstrukciókat érintő jellemzőkkel) kapcsolatos megtévesztő mulasztást sem, azonban ezek megvalósítása is valószínűsíthető, illetve további jogsértő magatartások beazonosítása sem kizárt.
112. Szintén nem foglalt állást az eljáró versenytanács a jogsértésekért felelős vállalkozások tekintetében, így nem zárható ki további vállalkozások versenyfelügyeleti eljárásba történő bevonása, valamint a magatartás irányainak kiterjesztése sem - figyelemmel a feltárt magatartás révén potenciálisan megvalósuló, összetett jogsértésekre.
113. Az ideiglenes intézkedés nem tekinthető szokásos beavatkozásnak, annak indokoltsága különleges helyzetekben áll fenn. Az ideiglenes intézkedések megalapozott és indokolt esetei kapcsán az eljáró versenytanács utal – a Tpv. ideiglenes intézkedésre vonatkozó speciális szabályaira tekintettel a jelen ügyben nem alkalmazandó – Ákr. és annak kommentárja ideiglenes intézkedéssel kapcsolatos rendelkezéseire és megállapításaira is. Az Ákr. 106. § (1) bekezdése értelmében a hatóság - tekintet nélkül a hatáskörére és az illetékességére - hivatalból köteles megtenni azt az ideiglenes intézkedést, amelynek hiányában a késedelem elháríthatatlan kárral, veszéllyel vagy a személyiségi jogok elháríthatatlan sérelmével járna.
114. Az Ákr. kommentárja a sürgősség kapcsán – de a beavatkozás súlyát, terjedelmét bemutatva – rögzíti, hogy
- ideiglenes intézkedés keretében nem csupán formális döntés meghozatala lehetséges, hanem valamilyen veszélyhelyzet elhárítása érdekében tényleges cselekményt is tenni kell,
  - az ideiglenes intézkedés terjedelmét mindig az adott veszélyhelyzet természete határozza meg,
  - ideiglenes intézkedés a kárenyhítés és a további károsodás elhárításának eszközeként is használható,
  - az ideiglenes intézkedés érinthet már megszerzett jogokat, amelyek korlátozását vagy megvonását az érintett személy köteles tűrni.

IV.

Egyéb eljárási kérdések és figyelemfelhívás

115. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörét az Fttv. 10. § (3) bekezdése, illetékességét a Tpv. 45. § állapítja meg.
116. Az Ákr. 85. § (2) bekezdése szerint a végzést a hatóság közli azzal, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, és akinek a jogát vagy jogos érdekét érinti.
117. Az Ákr. 132. § szerint, ha a kötelezett a hatóság végleges döntésében foglalt kötelezésnek nem tett eleget, az végrehajtható.
118. A Tpv. 53/A. §-a alapján a kapcsolattartás módját a Gazdasági Versenyhivatal határozza meg azzal, hogy az egyes kapcsolattartási módokról a Gazdasági Versenyhivatal honlapján elérhető általános,²⁴ valamint az aktuális időszakra releváns további tájékoztatás²⁵ nyújt segítséget.
119. A joggyakorlat értelmében egy okiratba foglalható több végzés is. A jelen irat egyrészt ideiglenes intézkedésről, másrészt adatszolgáltatásra, nyilatkozatra felhívásról rendelkezik ugyanazon címzetti körre (két eljárás alá vont és további vállalkozások). Az előbbi intézkedés eredménytelensége esetén az eljáró versenytanács megindítja annak végrehajtását, míg az utóbbi

²⁴ http://www.gvh.hu/szakmai_felhasznaloknak/tajekoztatok

²⁵ https://www.gvh.hu/aktualis_hirek/tajekoztat-as-a-jarvanyugyi-helyzetre-tekintettel-a-hivatal-ugyintezesrol

elmaradása esetén – mivel az adatkérés célja a végrehajtás szükségtelenségének az alátámasztása – eljárási bírság kiszabására kerülhet sor.

Az adatszolgáltatásra kötelezettet megillető jogok és kötelezettségek, illetve a jogorvoslat hiánya

120. A Tpv. 55/A. § (2) bekezdése alapján valamely iratba való betekintés meghatározott adat üzleti titok vagy magántitok jellegére hivatkozással – az adat e jellege egyéb törvényi feltételeinek fennállása esetén – csak abban az esetben korlátozható, ha az adatot szolgáltató az adat szolgáltatásával egyidejűleg megjelölte az üzleti titokként vagy magántitokként kezelendő adatokat, továbbá – ha a titok jogosultja eltér az adatot szolgáltató személytől – a titok jogosultját. Ezen túlmenően a Tpv. 55/A. § (4) bekezdése alapján a nyilatkozatban pontosan meg kell határozni az üzleti titokként vagy magántitokként kezelendő adatot és – az egyes adatok tekintetében külön-külön – ennek indokait, így különösen azt a védendő érdeket, amely az adat jogosulatlan személy általi megismerése esetén sérülne.
121. Az üzleti titok védelméről szóló 2018. évi LIV. törvény 1. § (1) bekezdése értelmében üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó, titkos - egészben, vagy elemeinek összességéként nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető -, ennél fogva vagyoni értékkel bíró olyan tény, tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek a titokban tartása érdekében a titok jogosultja az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítja. E törvény alkalmazásában a 2. § 2. pontja értelmében a jogosult az az üzleti titok felett jogszerű ellenőrzést gyakorló személy, akinek a jogszerű gazdasági, pénzügyi üzleti érdekeit az üzleti titokhoz fűződő jog megsértése sértené.
122. A Tpv. 55/A. § (5) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal felhívására az adatot szolgáltató személy köteles az iratról olyan iratváltozatot szolgáltatni, amely üzleti titkot, illetve magántitkot nem tartalmaz. Ezért az ilyen iratváltozatot célszerű már az üzleti titkot megjelölő nyilatkozattal egyidejűleg előterjeszteni.
123. Az üzleti titokra, illetve magántitokra vonatkozó nyilatkozatokról és a titokmentes iratok benyújtásáról szóló, a Gazdasági Versenyhivatal honlapján elérhető tájékoztató egyaránt segítséget nyújthat a nyilatkozat megfelelő megfogalmazásában, valamint a titokként kezelendő adatot nem tartalmazó iratváltozat elkészítésében.
124. A Tpv. 61. § (1) bekezdése szerint eljárási bírság szabható ki azzal szemben, aki az eljárás során olyan cselekményt végez vagy olyan magatartást tanúsít, amely az eljárás elhúzására, a valós tényállás feltárásának meghiúsítására irányul, vagy azt eredményezi, vagy kötelezettségét egyébként önhibájából megszegi. Aki a kötelezettségét önhibájából megszegi, azt az eljáró versenytanács az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezi. A Tpv. 61. § (3) bekezdése alapján az eljárási bírság legkisebb összege vállalkozás esetében kétszázezer, vállalkozásnak nem minősülő természetes személy esetében ötvenezer forint, legmagasabb összege vállalkozás esetében az eljárási bírságot kiszabó végzés meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevétel egy százaléka, vállalkozásnak nem minősülő természetes személy esetében ötszázezer forint.
125. A Tpv. 61. § (4) bekezdése értelmében határidőhöz kötött, még nem teljesített eljárási kötelezettség esetén az eljárási bírság napi összegben is meghatározható oly módon, hogy a kötelezett az eljárási bírságot az azt kiszabó végzés véglegessé válásától az eljárási kötelezettség teljesítéséig terjedő időszakra köteles megfizetni. Az eljárási bírságot kiszabó végzés véglegessé válásától számított, teljesítés nélkül eltelt minden egyes hónapot követő napon az adott teljesítés nélkül eltelt hónapra eső eljárási bírság esedékessé válik; a teljesítés hónapjában a teljesítés napjáig terjedő időre eső eljárási bírság a teljesítés napján válik esedékessé. Az e bekezdés szerinti esetben az eljárási bírság napi összege vállalkozás esetében legfeljebb az eljárási bírságot kiszabó végzés meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevétel egy napra jutó összegének egy százaléka, vállalkozásnak nem minősülő természetes személy esetében legfeljebb napi ötvenezer forint.

126. A Tpvt. 63. § (8) bekezdés 10. és 11. pontja alapján az ügyintézési határidőbe nem számít bele az ügyfélnek a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére, illetve okirat vagy más irat bemutatására való felhívásától az annak teljesítéséig terjedő időtartam, valamint a 64/B. § (6) bekezdése szerinti felvilágosítás adása, illetve adat, irat szolgáltatása iránti megkereséstől az annak teljesítéséig, de legfeljebb a teljesítésre előírt határidő lejártáig terjedő időtartam.
127. A Tpvt.-nek a versenyfelügyeleti eljárásra a vonatkozó rendelkezései – a Tpvt. 80/I. §-ára és az Ákr. 112. §-ára figyelemmel – a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére felhívó végzés ellen nem biztosítanak önálló jogorvoslatot.

Az ideiglenes intézkedés kapcsán releváns végrehajtási szabályok és az ideiglenes intézkedés elleni jogorvoslat

128. A Tpvt 84/A. §-a értelmében a végrehajtásra a Tpvt. XII/A., A Gazdasági Versenyhivatal döntésének végrehajtása című fejezetében nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
129. A Tpvt 84/B. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács a döntésében előírt meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartás tanúsítására vagy attól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) végrehajtásának elrendelésével egyidejűleg - ha a meghatározott cselekmény teljesítése más végrehajtási módon keresztül hatékonyan nem biztosítható - végrehajtási bírságot szab ki.
130. A Tpvt. 84/D. § (2) bekezdése szerint a meghatározott cselekmény végrehajtását a Gazdasági Versenyhivatal foganatosítja, kivéve, ha az eljáró versenytanács végrehajtási bírság kiszabásáról döntött. A meghatározott cselekmény végrehajtására irányuló végrehajtási eljárásban kiszabható eljárási bírságra a 61. § (3) bekezdését kell alkalmazni.
131. Az ideiglenes intézkedést elrendelő végzéssel szemben a jogorvoslati jog a Tpvt. 72/A. § (3) bekezdésén alapul, azzal, hogy az ideiglenes intézkedést elrendelő végzést az eljáró versenytanács hivatalból jogszabálysértés hiányában is módosíthatja vagy visszavonhatja, ha az elrendelésére okot adó körülményekben bekövetkező változás azt indokolja.
132. A Tpvt. 82. § (5) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács önálló jogorvoslattal támadható végzése a végzés közlésétől számított nyolc napon belül támadható meg közigazgatási perben.
133. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvénnyel módosított, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-a alapján a 2018. január 1-jét követően a közigazgatási szervnél előterjesztett keresetlevél és egyéb beadványok elbírálása során a Kp. rendelkezései az irányadók.
134. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz.
135. Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.
136. A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

137. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 37. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni.
138. Az Itv. 32. § (1) bekezdése szerint a jogorvoslati eljárásban megfizetett valamennyi illetéket az ügyfélnek vissza kell téríteni, ha a közigazgatási hatóság által felülvizsgált közigazgatási hatósági döntés az ügyfél hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyult. A (2) bekezdés szerint a visszatérítést hivatalból, a jogorvoslati eljárást lezáró, vagy arra tekintettel hozott határozatban kell elrendelni, és azt a visszatérítés foganatosítása végett az ügyfél székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak kell megküldeni.
139. Az Itv. 45/A. § (2) alapján az illeték alapjára a 39-41. §-ban foglaltakat, az illeték mértékére a 42. §-ban foglaltakat kell alkalmazni a marasztalási perben, valamint akkor, ha az eljárás tárgya adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel, versenyfelügyeleti ügygel, sajtótermékkel és a panaszügyek kivételével médiaszolgáltatással, továbbá elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos. Az Itv. 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján a közigazgatási bírósági eljárásban a felet illetékfeljegyzési jog illeti meg.
140. Az Itv. 59. § (1) bekezdése szerint az, akit tárgyi illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az fizeti az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.

Budapest, 2020. április 1.

dr. Kuritár Dávid
versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella
előadó versenytanácsstag

Vácsi Nóra
versenytanácsstag